

Tôi là mắ t sinh viên trong sắ tắ ng đắ i ít ắ i đã thắ c tin rắ ng việ c chắ ng Cắ ng sắ n xâm lắ c là việ c đắ ng cắ a Hoa kố ắ Việ t Nam, Lào, Cambodia là đắ ng.

Tôi lắ n đắ u đắ n Việ t Nam trong mắ t giai đắ n ngắ n khi là phóng viên năm 1968, rắ i quay vắ đắ lính, bắ t đắ u chắ c vắ Trung úy rắ i sau lên Đắ úy rắ i trắ lắ i đó hai lắ n làm việ c tắ i mắ t bắ phắ n cắ a toà Đắ i sắ Hoa Kố tắ i Việ t Nam, là Văn phòng Nghiên cắ u vắ Bắ c Việ t và Việ t Cắ ng. Tôi có cắ hắ i đắ c đắ tắ i nhiề u đắ a phắ n tắ i Việ t nam, khoắ ng 44 tắ nh thành, có chắ chắ đắ ngang qua. Tôi đắ c qua Lào, Cambodia. Sau khi giắ i ngũ tôi gia nhắ p Hoover Institution, tôi đã việ t cuắ n sắ quan trắ ng đắ u tiên bắ ng tiắ ng Mắ vắ “Cắ ng sắ n Việ t Nam” .

Trong hắ n hai chắ c năm, tôi đã có nhiề u khóa giắ ng đắ y tắ i việ n Đắ i hắ c Virginia vắ Chiắ n tranh Việ t Nam. Vì thắ i giắ có hắ n, tôi phắ i nói ngắ n, nhắ ng trắ c khi đắ cắ p tắ i chắ đắ m cắ a bắ i thuyắ t trình, tôi xin có thêm mắ t lắ i cắ nh báo, nhắ t là vắ i các khán thính giắ trắ tuắ i.

Rắ ng đã sắ lắ p luắ n “sáng suắ t phắ biắ n” cắ a ngắ i Mắ vắ Chiắ n tranh Việ t Nam thắ t ra lắ i không đắ ng. Rắ t đắ ng tiắ c rắ ng đắ u ắ y có nghĩa là đã sắ nhắ ng gì đắ c giắ ng đắ y tắ i cắ p trung và đắ i hắ c lắ i gắ n vắ i thắ n thoắ i hắ n là lắ ch sắ . Tôi chỉ xin đắ n cắ hai thí đắ , hai thí đắ quan trắ ng:

1- Ngày nay, chúng ta đắ c nghe rắ ng cuắ c chiắ n Việ t Nam là “bắ t khắ thắ ng”. Chúng ta đắ ng sai chắ . Tôi xin đắ c góp tiắ ng bên cắ nh nhiề u sắ gia thuắ c loắ i xuắ t sắ c nhắ t ngày nay khi nêu lắ p luắ n ngắ c rắ ng chúng ta không chắ hy vắ ng thắ ng mà thắ c tắ đã thắ ng vào đắ u thắ p niên 1970. (Và khi nói “chúng ta”, tôi không nghĩ rắ ng đắ y là Quân lắ c Hoa Kố mà là nắ lắ c chung

cầ a hai quân đắ i miố n Nam Viố t Nam và Hoa Kố cùng vắ i ngắ i dân miố n Nam).

2- Chuyố n gì đắ xắ y ra? Khi tôi tuyên bố là có thắ thắ ng. Tôi xin đắ a câu nói cầ a ngắ i bắ n thân Douglas Pike: ông Douglas Pike đã quá vắ ng, ngắ i mà tôi hoán đắ i công vắ nhiố u lắ n trong Sắ quán Hoa Kố , ông Pike nói rắ ng: Tôi tin rắ ng chúng tôi có thắ đắ thắ ng cuố c chiố n Viố t Nam. Tôi tin rắ ng trong tắ ng lai lắ ch sắ sắ nói rắ ng chúng ta đã thắ ng. Đó là sắ thắ t.

Mắ t sắ thí đắ sau đây sắ chắ ng minh.

Có mắ t bài viố t trong báo Foreign Affairs năm 2004 do Giáo sắ John Lewis Gaddis Khoa trắ ng Americố n Diplomatic Historians nói rắ ng: Các sắ gia hiố n tắ i công nhố n rắ ng miố n Nam Viố t Nam và đắ ng minh đã thắ ng cuố c chiố n quân sắ . Nhắ ng lắ i thua cuố c chiố n tâm lý tắ i Mắ . Tôi xin nhắ c lắ i cho quý vắ trắ biố t sau khi bắ bắ bom tắ i bắ i Hà Nắ i vắ i vắ trắ lắ i đàm phán tắ i Paris. Và mắ i chuyố n êm xuố i nắ u chúng ta dùng máy bay B52 đắ trắ n giố hiố p đắ nh.

Nhắ ng quố c hắ i vắ i áp lắ c cầ a “Phong trào Hòa Bình” đã thông qua đắ luắ t vào tháng năm 1973. Sắ là bắ t hắ p pháp nắ u Tắ ng Thắ ng sắ đắ ng bắ t cắ đắ ng nào trong công quắ cho cuố c chiố n tắ i Viố t Nam, Lào và Cambodia. Làm nhắ vắ y, Quố c hắ i đã chuyố n thắ ng thành bắ i. Quố c hắ i phắ n bắ i lắ i cam kắ t lắ ch sắ cầ a Hoa Kố là bắ o vắ các nắ c không Cắ ng sắ n tắ i Đố ng Đố ng. Lúc ó y tôi làm viố c tắ i Thắ ng nghắ viố n, nghắ sĩ Ted Kennedy tuyên bố rắ ng “Viố t Nam không cắ n giúp đắ , hắ đã có lắ ng vũ khí trắ giá vô sắ triố u đô la”. Đó là sắ thắ t. Viố t Nam có phi cắ trắ c thẳng, xe tăng Hoa Kố . Nhắ ng cái mà hắ không biố t là, Viố t Nam không có đắ n, không có xăng. không có phắ tùng. Đắ ng đắ đó trắ nên vô đắ ng. Đây là câu chuyố n tôi chắ a bao giố kắ cho ai nghe. Ngay sau khi sắ tán tắ Viố t Nam vắ tắ i Mắ , tôi gắ p Nghắ sĩ Ted Kennedy tắ i Thắ ng Nghắ Viố n. Đó là lắ n đắ u tiên tôi gắ p ông ó y khi trắ vắ Mắ . Ông ó y đắ ng cách tôi khoắ ng 3 mét. Tôi cung tay phắ i lên và tắ nhắ : “mình phắ i cho nó biố t tay, phắ i đắ m gắ c hắ n ta và nói cho thắ giố i biố t rắ ng chúng tôi vắ a mắ i phắ n bắ i chính danh đắ cầ a mình và bắ rắ i nhắ ng ngắ i đắ ng yêu.”

Nhắ ng tôi đã tắ cắ n bắ n thân mình vì làm vắ y sắ ó nhắ hắ ng đắ n cắ ng vắ Nghắ sĩ cầ a tôi và Ted Kennedy sắ trắ thành ngắ i hùng. Không phắ i là viố c làm đắ ng đắ n nhắ ng đôi lúc tôi nghĩ là mình đã bắ rắ i cắ hắ i ó y.

Sau khi Quố c Hắ i cắ t hắ t viố n trắ cho Viố t Nam, Trung cắ ng gia tăng viố n trắ cho Hà Nắ i. Phắ m

Vắ Đố ng nói rắ ng: “Đố c cho kố o tắ nó cũ ng khố ng đắ quay lắ i”. Đố là lý do cầ a sắ thắ t bắ i tắ i chiắ n trắ ng Viố t Nam.

Quắ nắ nắ Mắ , QLVNCH, và miắ nắ Nam Viố t Nam khố ng bắ bắ i trắ n, mà thua vì cái gắ i là “tắ do” cầ a Quố c hắ i Hoa Kố .

Đố m thắ 2 tắ muắ n đắ a lên là: Viố t Nam rắ t quan trắ ng. Hắ cho rắ ng Chiắ n trắ ng Viố t Nam là cuắ c chiắ n “phi lý” tắ n hằ ng khố ng lý do chính đắ ng, do hiắ u lắ m vắ vắ đố ng đắ khố ng đắ ng kắ Vắ nh Bắ c Bắ . Thắ t sắ là ngắ ngắ n.

Tắ đắ viố t 450 trắ ng trằ ng bày trong luắ n á n đắ t gắ i danh đố năm 1966. Tắ đắ ghi lắ i vào thắ ng Năm 1975 đố ng Lao đố ng cầ a Cắ ng sắ n Viố t Nam đắ quyắ t đố nh tắ Thắ ng Năm năm 1959 là mắ ra đố ng mòn Hắ Chí Minh và gắ i vào Nam nhiắ u ngàn lính và vô sắ chiắ n cắ vắ i mắ c đắ ch lắ t đố chính phắ trong Nam. Đắ là hằ ng đố ng xắ m lắ c quố c tắ và vi phắ m Hiề n chắ ng Liề n hiắ p quố c. Hoa Kố tham chiắ n đố giúp ngắ i dân miắ nắ Nam tắ vắ vì cù ng mắ t lý do nhắ viố c chúng ta tham chiắ n tắ i Cao Ly, nhắ m bắ o vắ tắ do cầ a con ngắ i và thắ c thi viố c chắ ng xắ m lắ c đắ đố c ghi trong Hiề n chắ ng Liề n hiắ p quố c.

Trong cuắ n sắ ch “Cắ ng sắ n Viố t Nam” xuắ t bắ n năm 1975, Hà Nắ i đắ nhiắ u lắ n xắ c nhắ n sắ thắ c đố tắ Thắ ng Năm năm 1959 ngay ngày sinh nhắ t Hắ Chí Minh. 10 năm trắ c, chúng tắ đắ thắ o luắ n tắ i Đắ i hắ c Luắ t Virginia vắ vắ n đố hắ p pháp này. Luắ t quố c tắ và Hiề n chắ ng Liề n hiắ p. Khố ng thắ thắ o luắ n nắ i vì Hà Nắ i lắ p luắ n rắ ng đố là nắ i chiắ n trong miắ nắ Nam VN v.v... hắ bắ qua 1 sắ đố m vì thắ i gian có hắ n.

Tắ nắ u lên hắ u quố cầ a viố c bắ rắ i VN.

Tắ có thắ nói hoằ vắ viố c ngắ i Mắ bắ rắ i Viố t Nam. Tắ là ngắ i đố ng ngay trong trắ n khi Quố c Hắ i biắ u quyắ t khố ng giúp đố Angola vì sắ xắ m lắ ng cầ a Xô Viố t. Kắ t quắ nắ n nhắ bắ tắ vong đắ y đố c lắ ng là khố ng đắ i trắ m ngàn ngắ i.

Đố n viố c Liề n Xô xắ m chiắ m Afghanistan khiắ n cắ triắ u ngắ i chắ t. Sắ khố ng xắ y ra nắ u chúng ta khố ng rút lui.

Và lắ n đầ u tiên trong sáu chố c năm, Moscow bắ o vắ i tay sai cầ a hắ ắ Mắ châu La Tinh rắ ng tí n hành “đầ u tranh võ trang” đầ cắ p chính quyắ n thì cũng đầ c, tắ đầ y mắ i xắ y ra nắ i chiắ n tắ i El Salvador, Nicaragua, Honduras, Guatemala, Costa Rica và các nắ c khác trong vùng. Vô số ngắ i lắ i thiắ t mắ ng vì chuyắ n đó. Mắ t sắ lắ n súng M16 tắ ch thu đầ c tắ quân phiắ n loắ n El Salvador, căn cắ theo sắ xê ri là súng bắ lắ i tắ i chiắ n tranh VN cầ a quân đắ i Mắ . Hà Nắ i đã cung cắ p cùng vắ i Xô Viắ t qua đầ ng Cuba rắ i đầ a lắ u qua El Salvador.

Cho nhắ ng ngắ i nói chiắ n tranh VN là phi lý. Hắ đã sai.

Nhắ ng hôm nay tôi không muắ n tắ p trung vắ các vắ n đầ dù rắ t quan trắ ng là đầ đắ chiắ n lắ c. Tôi muắ n nói vắ hắ u quố cầ a quyắ t đắnh cầ a Hoa Kố đắ i vắ i con ngắ i.

“Phong trào hòa bình” - cầ a phe phắ n chiắ n - trắ n an chúng ta rắ ng Hoa Kố chắ lắ n rút quân và chắ m đắ t chiắ n tranh thì mình sắ phát huy “nhân quyắ n” và “ngắ n nắ n tàn sát”. Tôi rắ t ngắ i nói vắ nhắ ng gì xắ y ra tắ i Viắ t Nam sau khi Hoa Kố trí tắ thoái, vì trong hắ i trắ ng này và tắ i khu “Little Sài Gòn” có nhiắ u ngắ i đã trắ c tí p nắ m mùi và biắ t rõ hắ n nhắ ng gì mà mắ i “hắ c giắ ” Mắ có thắ muắ n biắ t. Nhắ ng có mắ t sắ sắ thắ t thì đã rõ ràng.

Hắ trắ c tiên nói vắ nhân quyắ n. Tháng Tắ năm 1975, khi sắ chiắ n thắ ng cầ a Cắ ng sắ n đã thành hiắ n nhiên cho mắ i ngắ i, Đắ nhắ t Bí thắ đắ ng Lao Đắ ng là Lê Duắ n đã tuyên bắ rắ ng: sau khi “giắ i phóng” Miắ n Nam, chúng ta sắ biắ n nhà tù thành trắ ng hắ c”. Tắ i Tháng 10 năm 1978, nhắ t báo Times đầ y uy tín tắ i Luân Đôn đã báo cáo sắ thắ t: Cắ ng sắ n Viắ t Nam đã biắ n nhà trắ ng và cô nhi viắ n thành nhà tù vì hắ có quá nhiắ u tù nhân.

Đầ u 11 cầ a Hiắ p đắ nh Paris ký kắ t năm 1973 cắ m “mắ i hành vi trắ thù hay kắ thắ các cá nhân hay tắ chố c đã hắ p tác vắ i mắ t phe bên này hay bên kia”, và còn rõ ràng bắ o đắ m quyắ n tắ do báo chí, tôn giáo, tắ do sinh hoắ t chính trắ và mắ t loắ t nhắ ng quyắ n thiềng liềng khác. Vắ y mà Tháng Năm năm 1977, tắ Quân đắ i Nhân dân công khai thông báo “trắ t đầ cắ m mắ i hành vi chắ ng lắ i chắ đắ và tắ c hắ t mắ i quyắ n tắ do cầ a nhắ ng kắ không tin vào xã hắ i chắ nghĩa”. Bài báo tuyên bắ : “Vắ i bắ n phắ n cách mắ ng... nhân dân ta đắ t khoát xoá bắ quyắ n tắ do ngôn luắ n và trắ ng phắ t đắch đắng”.

Sau đố, mắ t dân biắ u duy nhắ t cầ a Quố c hắ i Viố t Nam Cắ ng Hòa đắ c phép tham gia cái gắ i là “Quố c hắ i Thắ ng nhắ t” đắ tuyên bắ : Chắ đắ mắ i cai trị bắ ng bắ o lắ c và khắ ng bắ . Không có tắ do di chuyắ n hay lắ p hắ i; không có tắ do báo chí hay tắ do tôn giáo hay... cắ quyắ n tắ do có ý kiắ n riêng... Sắ sắ hắ i tràn ngắ p khắ p nắ i”

QUYẮ N Tắ DO BÁO CHÍ

Tháng Chín năm 1970, Trắ ng phòng Sài Gòn cầ a tắ Christian Science Monitor là Daniel Sutherland - ông bắ n cầ a tôi vào thắ i đắ y - có viố t mắ t bài dài vắ “quyắ n tắ do báo chí” trong Nam. Ông viố t: “Đắ i bắ luắ t báo chí mắ i, Miắ n Nam bây giắ có mắ t nắ n báo chí thuắ c loắ i tắ do nhắ t Đố ng Nam Á...”. Tôi tin chắ c rắ ng mình không là ngắ i duy nhắ t trong hắ i trắ ng này có thắ xác nhắ n đắ u đắ y. Riêng Sài Gòn thì đắ có hắ n ba chắ c tắ báo, và nhiắ u tắ trong sắ đố kắ ch liắ t chắ ng chính phắ .

Dĩ nhiên là đắ thu thắ p đắ kiắ n vắ quyắ n tắ do đắ y, tôi thắ ng cắ m máy đắ nh lang thang trong Sài Gòn vào nhắ ng chiắ u Chắ Nhắ t đắ c nghắ . Tôi thắ y bày bán công khai nhắ ng quyắ n sách nhắ “Chiắ n tranh Nhân dân và Quắ đắ i Nhân dân” cầ a Tắ ng Võ Nguyên Giáp là cuắ n chắ nam vắ nắ i đắ y cầ a Viố t Cắ ng, vài cuắ n cầ a lãnh tắ cắ ng sắ n Cuba là Chắ Guevarra, và cắ các cuắ n sách vắ hay cầ a Mao Trắ ch Đố ng. Sau ngày gắ i là “giắ i phóng”, ngắ i Cắ ng sắ n chiắ m đố ng đắ “tắ m thắ i” đắ chắ xuắ t bắ n mắ i tắ báo hay tắ p chí đắ c lắ p. Chắ a đắ y mắ t tháng sau, mắ i tiắ m sách báo đắ u bắ đố ng cầ a và viố c mua bán hay tặng trắ các văn hoá phắ m xuắ t hiắ n “dắ i chắ đắ cũ!” đắ u bắ cắ m.

TỨ CHÍNH TRắ

Mắ t trong các vắ n đắ nắ ng nắ nhắ t là nhắ ng ngắ i chắ ng Viố t Nam thắ ng nêu ra, là cái gắ i là “chắ đắ phát xít” tắ i miắ n Nam đắ giam giắ hắ n 200 ngàn “tắ chính trắ”. Khi trắ lắ i Đố ng Dắ ng vào Tháng Năm 1974 - cũng là đắ p thăm viắ ng Cam Bắ t và Lào – tôi chú trắ ng đắ n viố c đắ u tra nhắ ng lắ i cáo giác trên.

Tôi ghé thăm Linh mắ c Chân Tín, nắ i danh lãnh tắ cầ a “lắ c lắ ng thắ ba” nhắ ng có lắ là mắ t cán bắ cầ a Hà Nắ i. Tôi hắ i ông là tìm đắ u ra con sắ “202 ngàn tù nhân chính trắ ?” Ông ta bắ o rắ ng mình đắ hắ i các tù nhân cũ và gia đắ ng thân nhân cầ a hắ là hắ nghĩ xem có bao nhiếu tù nhân. (Tôi nghĩ là hắ đắ cắ ng lắ i tắ ng sắ cầ a các câu trắ lắ i). Sắ thắ t thì thắ i đố chắ có khoắ ng 35

ngàn tù nhân trong tắ t cắ các nhà tù cắ a Miắ n Nam.

Tôi cũng gắ p mắ t lãnh tá khác cắ a “lắ c lắ ng thắ ba” là bà Ngô Bá Thành, ngắ i nói vắ i tôi rắ ng đắ nh nghĩa cắ a bà vắ “tù nhân chính trá” có thắ gắ m cắ ngắ i nh- Sắ rhan Sirhan, là tay cán bắ ngắ i Palestine đã ám sát nghắ sĩ Robert Kennedy vào tháng Sáu năm 1968. Mắ c đắ ch cắ a hắ n, bà Ngô Bá Thành giắ i thích là, “chính trá” khi hắ n ám sát mắ t tá ng cắ viên Tắ ng thắ ng rắ t nắ i tí ng cắ a Hoa Kố .

Rắ i còn vắ “chuố ng cắ p” đắ y tại tí ng tá i Côn Sắ n, đắ c hắ mô tá nhắ sau:

,”... xà lim chôn đắ i mắ t đắ t vắ i các đắ ng sắ t, đắ ng trên trá n thay vì đắ i. Mà trá n xây thắ p đắ n nắ i tù nhân không thắ đắ ng đắ c ...”

.”... nhắ ng hắ nhắ đắ c đào đắ i đắ t và che bắ ng chắ n song sắ t.”

- “[Mắ y hắ m đớ] quá hắ p cho nhắ ng ngắ i Viắ t Nam dù thắ p bé cũng không thắ nắ m duắ i thắ ng và trá n quá thắ p nên tù nhân khó có thắ đắ ng thắ ng ngắ i”

Thắ t ra, tôi có đắ n đắ o Côn Sắ n và thăm nhắ ng chuố ng cắ p này. Tôi nghĩ rắ ng chúng ta cùng đắ ng ý là tôi hắ i cao hắ n đa sắ ngắ i Viắ t Nam. Vắ y mà tôi chắ a thắ vắ i tá i các chắ n song trên trá n - vắ n cao tá i ba thắ c (khoố ng 10 bắ) kắ tá mắ t đắ t lên.

Ngay cắ lắ c sĩ Nghiêu Minh (Yao Minh) ngắ i Tắ u - tay trung phong cắ a đắ bóng rắ Rocket's tá Houston bên Texas - cũng chắ cao tá i bắ y bắ và sáu phân - hắ n hai thắ c hai - nên anh ta cũng chắ ng gắ p khó khăn gì đắ duắ i dài trong căn xà lim mắ t bắ thắ c rắ i mắ t bắ ba thắ c cắ a cái gắ i lắ “chuố ng cắ p”.

Ít nhắ t, mắ t sắ cán bắ chắ ng Viắ t Nam đã tá ng cáo giác chuyắ n “chuố ng cắ p” biắ t là hắ nói láo. Trắ c khi qua Viắ t Nam năm 1974, tôi nói vắ i mắ t ngắ i trong sắ này rắ ng tôi đắ tính sắ tá i nhà tù Côn Sắ n đắ tá mình xem tá n mắ t và anh ta có vắ khó chắ u – có lắ biắ t rắ ng tôi sắ thắ y sắ

thắ t. Anh ta nói rắ ng vắ n đắ thắ t bắ y giố chính là tắ i nhà tù Chí Hòa ở Sài Gòn.

Vì vắ y sau khi thăm Côn Sắ n, tôi xin phép vào xem nhà tù Chí Hòa và chắ a đắ y 48 tiố ng sau đắ đắ c tắ i đó trong mắ y tiố ng đắ ng hắ . Đây không là nắ i mà mình thích sắ ng nhắ ng cũng chắ ng tắ hắ n đắ sắ các nhà tù và bên trong tôi không thắ y đắ u vắ t gì cắ a nhắ ng sắ lắ m đắ ng phắ biố n. Tôi nói riêng vắ i vài ngắ i Mắ đắ tắ ng ở trong này và hắ nói rắ ng dù có nghe nhiố u lắ i tắ cáo nhắ ng tắ t cắ đắ u cho biố t là hắ không hắ nghe thắ y “tiố ng gào thét trong đêm vắ ng” hoắ c đắ c báo cáo vắ nắ n tra tắ n hay hành hắ tù nhân.

NGẮN CHắ N TÀN SẮT

Bi thắ m nhắ t cắ a nhắ ng ngắ i chắ ng Viố t Nam là lý luắ n cắ a hắ , rắ ng cắ t viố n trắ cho Miố n Nam là Hoa Kố sắ “ngắ đắ c nắ n tàn sắ t”. Hắ sai lắ m tắ i chắ ng nào. Ông bắ n Giáo sắ R.J. Rummel cắ a tôi (mắ t ngắ i tắ ng đắ c tuyố n liên tiố p cho giố i Nobel Hòa Bình) đắ c lắ ng là tắ ng sắ ngắ i bắ giố t sau khi miố n Nam đắ c “giố i phóng” lên tắ i 643 ngàn.

- Khoắ ng 100 ngàn bắ xắ tắ qua quít ngay sau khi Cắ ng sắ n nắ m quyắ n. Qua quít vì cũng chắ ng có mắ t hình thắ c tắ m bắ vắ “tiố n trình hắ p pháp” hay mắ t toà án.

- Giáo sắ Rummel cho là 400 ngàn là “thuyố n nhân” bắ chắ t ngoài biố n cắ khi muố n thoát khắ i chắ đắ đắ c tài và đàn áp đắ trùm lên quắ hắ ng. Cao ắ y Ty nắ n cắ a Liên hiố p quắ c thì cho là mắ t phắ n ba nhắ ng ngắ i vắ t biên bắ ng thuyố n đắ chắ t ngoài biố n - mắ t sắ là vì tắ u quá đắ ngắ i bắ chìm, hoắ c chắ t vì đói, vì khát. Nhiố u ngắ i tắ nắ n sau khi bắ hắ i tắ c cắ p bóc và cắ ng hiố p. Cao ắ y cũng tắ ng trình rắ ng có khoắ ng 840 ngàn ngắ i tắ i đắ c Hong Kong hay các nắ c không Cắ ng sắ n ở Đông Nam Á. Nắ u áp đắ ng tắ sắ “chắ t mắ t phắ n ba” cho con sắ này thì ta đắ đoán là có mắ t triố u 300 ngàn ngắ i vắ t biên bắ ng thuyố n và khoắ ng 420 ngàn ngắ i đắ chắ t trên đắ ng tìm tắ do. Con sắ không xa vắ i đắ c lắ ng cắ a Giáo sắ Rummel.

Giáo sắ Lewia Sorley, tác giố cuố n sách có giá trắ cắ a mắ t đắ u mắ c là “A Better War” - mắ t Cuố c Chiố n Khắ Hắ n - mà tôi ân cắ n giố i thiố u đắ n quý vắ , cho rắ ng có chắ ng 250 ngàn sĩ quan và binh lính cắ a miố n Nam cũ đắ chắ t trong các “Trắ i Cắ i Tắ o” do chắ đắ Cắ ng sắ n lắ p ra.

- Khoố ng mắ t triố u rắ i ngắ i dân miố n Nam bắ ðày vào các khu “Kinh Tắ Mắ i” đắ sắ ng trong nhố ng đắ u kiố n nghiố t ngắ và chố ng 48 ngàn ðã chắ t tắ i đắ y. Tôi biắ t rắ ng rắ t đố ng ngắ i trong cắ ng đắ ng này có thắ kắ i nhố ng kinh nghiố m thắ t vắ “Trắ i Cắ i Tắ o” và khu “Kinh Tắ Mắ i” và khuyên các sinh viên ở ðây nên tìm ra hắ , ghi nhắ n câu chuyắ n cắ a hắ đắ làm chố ng liố u cho lắ ch sắ .

CẮM BẮT

Và còn chuyắ n xắ Cắ m Bắ t nắ a.

Khi Tắ ng thắ ng Nixon gắ i quân đắ i Hoa Kố sang Cam Bắ t vào năm 1970 đắ yếm trắ các đắ n vắ Viắ t Nam Cắ ng Hòa, khuôn viên các Đắ i hắ c Mắ bắ ðóng vì nhố ng cuố c phắ n đắ i đắ y bắ o đắ ng chố ng lắ i vắ xâm lắ c “phi pháp”. Thắ t ra, vắ pháp lý thì y nhắ Viắ t Nam, Cắ m Bắ t là “quố c gia thành viên cắ a Nghắ đắ nh thắ ” - Protocole States - ðã đắ c cam kắ t bắ o vắ chố ng Cắ ng sắ n xâm lắ ng trong khuôn khắ Hiắ pắ c SEATO năm 1954. Mắ i năm sau, và vắ i tắ lắ đắ u phiố u là 99,6%, khi Quố c hắ i Hoa Kố cho phép Tắ ng thắ ng Johnson tham chiố n tắ i Đông Dắ ng. quy chắ y hoàn toàn có thắ áp đắ ng cho Cắ m Bắ t nhắ cho Viắ t Nam và Lào. Nghắ quyắ tắ y cắ a Quố c hắ i chắ cắ n đắ n chiố u “Protocole States” cắ a hiắ pắ c SEATO (South East Asia Treaty Organization). Tôi thắ m viố ng Cắ m Bắ t nhiố u lầ n trong năm 1974 và trong nhiố u năm ðã viắ t vắ Khắ me Đắ . Thắ iắ y, viố c hắ là nhố ng kắ sắ t máu có đắ tính tàn sát không tắ ng tắ ng nắ i vắ i đắ ng bào Khắ me cắ a hắ thắ t ra chố ng còn là bí mắ t. Và dĩ nhiên, khi tôi trắ lắ i Viắ t Nam vào Thắ ng Tắ năm 1975, mắ t trong nhố ng mắ c tiêu chính cắ a tôi là đắ cắ gắ ng cắ u lắ y đắ m trắ cô nhi tắ i Cắ m Bắ t. Tôi đắ n quá trắ và có lắ nhố ng đắ a trắ tôi hy vắ ng cắ u đắ cắ c chắ c là ðã chắ t.

Không hắ có mắ t cuố c khắ o sát dân sắ tắ i Cắ m Bắ t và chố ng ai biắ t thắ c sắ có bao nhiêu ngắ i ðã sắ ng tắ i nắ iắ y. Con sắ đắ c đắ n đoán vắ nắ n nhân có nhố ng đắ biắ t lầ n, vắ i mắ t sắ chuyên gia thì cho lắ có hắ n hai triố u. Tài liố u khắ o cắ u khá nhắ t mà tôi đắ cắ đắ c là cắ a Đắ i hắ c Yale, nắ i mà Chố ng trìnắ cắ a Yale vắ nắ n Diắ t chố ng Cắ m Bắ t đắ cắ tính là Pol Pot và bắ n ðao phắ cắ a hắ n ðã thắ m sát mắ t triố u bắ y trăm ngàn ngắ i - hắ n 20% dân sắ toàn quố c.

Mắ t bài báo vắ “các vùng thắ m sát” cắ a Cắ m Bắ t trên tắ p chí National Geographic Today trong sắ thắ ng Giềng năm 2004 cho chúng ta nhố ng chi tiế t này: “Nhân viên hắ ng đắ n giắ i thích rắ ng đắ n quá quý đắ dùng cho viố c tàn sát. Rìu, dao và gắ y tre thắ t đắ c đắ ng hắ n. Còn vắ trắ em thì bắ n đắ tắ chắ đắ n giắ n giắ ng chúng vào thân cây”.

Ông Douglas Pike đã quá vãng, ngắ i mà tôi hoán đắ i công vắ nhiắ u lắ n trong Sắ quán Hoa Kố, có viế t nhắ sau vắ hồ u quố nhân sinh cầ a viế c Hoa Kố bắ i đắ c sắ cam kắ t cầ a mình là sắ bắ o vắ ngắ i dân cầ a các nắ c không cắ ng sắ nắ Đố ng Đố ng: “Dù có đắ c l-ắ ng dề đắ t nhắ t, có nhiắ u thắ ng dân Đố ng Đố ng bị bắ o sát sau Chiắ n tranh Viế t Nam hắ n là tắ ng sắ nắ n nhân trong thắ i chiắ n, ít ra là hắ n hai triắ u... Nắ i khắ đau lên tắ i mắ c chắ a tắ ng thắ y, còn thề thắ m hắ n nhắ ng ngày chinh chiắ n”.

Thắ t bi đắ t vì tôi nghĩ rắ ng ông Pike có lý. Và tôi lắ i càng tin rắ ng cắ ng đắ ng tắ i đây, đôi khi ngay trong hắ i trắ ng, có nhắ ng ngắ i có thắ cung cắ p nhắ ng đắ kiắ n trắ c kiắ n vắ thắ m kắ ch nê u nhắ ta muắ n tìm đắ n hắ và ghi nhắ n lắ i chắ ng cầ a hắ. Viế c này thì chắ ng ai có tâm trí bình thắ ng lắ i thích làm, nhắ ng là đắ u mà nhắ ng ai muắ n truy lù ng sắ thắ t tắ i cùng vắ n có nhiắ m vắ thắ c hiắ n. Chúng ta phắ i kắ lắ i chuyắ n này - mắ t cách chính xác và cắ n trắ ng – đắ ngắ i khác sắ biắ t rắ t lau vắ sau, khi các nhân chắ ng cuắ i cùng không còn tắ i thắ nắ a. Chúng ta phắ i kắ lắ i, nắ u không chuyắ n đó sắ lắ i tái diắ n.

Nhắ ng ai thắ y bàng hoàng vắ nhắ ng chuyắ n đã xắ y ra khi Cắ ng sắ n khắ ng chắ ngắ i dân Miắ Nam và cầ a Cắ m Bắ t hay Lào thắ t ra không hiắ u gì vắ lắ ch sắ hiắ n đắ i. Nắ u quý vắ muắ n biắ t rõ hắ n vắ thắ m kắ ch, tôi xin đắ nghắ tắ p sách do nhà Harvard University Press xuắ t bắ n có tên là “The Black Book of Communism” - Cuắ n Hắ c thắ vắ Chắ nghĩa Cắ ng sắ n”. Do mắ t nhóm trí thắ c Âu Chắ thuắ c khuynh hắ ng trung tắ biên soắ n, cuắ n sách kắ t luắ n là trong thắ kắ 20, chắ nghĩa cắ ng sắ n quắ c tắ đã gây ra cái chắ t cho tắ 80 đắ n 100 triắ u sinh linh.

Nhắ ng ai muắ n biắ t sâu xa hắ n vắ Chiắ n tranh Viế t Nam có thắ còn bắ lắ m lắ c lắ n nắ u không chắ u khó tìm đắ c các cuắ n sách do chắ vắ diắ n giắ nắ i đây hoắ c bắ ng hắ u cầ a chúng tôi đã biên soắ n.

Đây là mắ t vinh đắ cho tôi khi đắ c thuyắ t trình trắ c mắ t cắ toắ quan trắ ng nhắ hôm nay và trong cắ hắ i long trắ ng này. Vắ i nhắ ng ngắ i giắ n đắ vắ sắ bắ i phắ n cầ a nắ c tôi 35 năm vắ trắ c, xin cho tôi đắ c nói rắ ng sắ giắ n đắ này cũng là sắ giắ n đắ cầ a bắ n thắ n tôi. Tôi yêu quý Hoa Kố và tin rắ ng đây là mắ t xắ tuyắ t vắ i nhắ t trên đắ a cầ u. Nhắ ng khi đắ sắ cầ a Quố c hắ i phắ n bắ i nắ n nhân cầ a Cắ ng sắ n xâm lắ c hắ cũng phắ n bắ i 58 ngàn 200 lín h Bắ binh, Hắ i quân và Thắ y quân Lắ c chiắ n Hoa Kố đã dắ ng hiắ n mắ ng sắ ng trong sắ hy sinh cao quý nhắ t cho chính nghĩa này. Hắ cũng phắ n bắ i sắ hy sinh cầ a hai triắ u bắ y trăm ngàn ngắ i Mắ đã tắ ng phắ c vắ tắ i Viế t Nam tắ năm 1959 cho đắ n 1975.

Chúng ta không cắ i sắ a đắ c đắ u ác đã xắ y ra. Nhắ ng chúng ta có thắ nghiên cắ u nó và có thắ

Hồ u Quố Cầ a Viố c Hoa Kố Bắ Rắ i Đố ng Dắ ng

Tác Giả: Giáo sắ Robert F. Turner

Thứ Năm, 07 Tháng 6 Năm 2012 21:06

hành đắ ng đắ ngắ i Mắ chúng ta lánh xa truyắ n thắ n thoắ i sai lắ c mà hiắ u rõ thắ m kắ ch lắ n lao cắ a sắ bắ i tín. Tôi thiắ t tha kêu gắ i giắ i trắ trong cắ toắ nắ i đây là hãy tắ nguyắ n giành mắ t chút cắ gắ ng đắ hắ c hắ i trang sắ này và chắ a sắ vắ i ng-ắ i khác. Quan trắ ng nhắ t, hãy chú ý đắ n các cắ u chiắ n binh và nhắ ng ngắ i sắ ng sót trong cắ ng đắ ng, hãy ghi lắ i lắ i kắ cắ a hắ khi mình còn cắ hắ i. Nắ u mình làm đắ c nhắ vắ y thì may ra nhắ ng hy sinh lắ n lao cắ a thắ m kắ ch bi đắ t này sắ không bắ uắ ng phí.

Xin cắ m tắ quý vắ và cắ u xin Thắ ng Đắ sắ phù hắ chúng ta./.

Giáo sắ Robert F. Turner

Trung tâm an Ninh Luắ t Pháp Quố c Gia

Đắ i Hắ c Luắ t Khoa Virginia & Hắ c Viắ n Hắ i Quân.

(Trích trong “nhắ ng sắ thắ t vắ Chiắ n Tranh Viắ t Nam)